

Уже давно нема Моїсея...

О, навіщо, навіщо він кидає нас?.. Поки він тут, поки він з нами — всі певні і всі спокійні. Всі знають, що недалеко, серед них, пророк Божий, з котрим говорить сам Адонай і котрий без страху дивиться в лице Господа сил. Як дитина тішиться коло матері й вертає до своїх забавок, бо чує близько хранителя свого спокою, так Ізраїль, бачачи Моїсея серед сонму, стає певним, спокійним і вертає до своїх справ.

— А що, Моїсей нічого не говорив? — вставши ранком, питає сусід сусіда.

— Ні, нічого. Бодай я не чув, — відповість йому той, вибираючи сліди снідання з бороди. — А що хіба?

— Та нічого... Я так собі. — І, помовчавши, додасть: — Бачив я вчора його на судилищі. Ей, великий муж!..

— О так, так! — киваючи багато разів головою, притакне сусіда, і вони розійдуться спокійні, певні, що не стріне їх ніяка пригода, а чи й стріне, то є кому подумати й порятувати. Він усе знає, все вміє, бо йому помагає сам Господь.

Так!.. Великий він, Моїсей! Вдані словеса Господні во уста його, і премудростю Бога опоясані чресла його. По слідах Божих ідуть стопи його, і мудрість Всевишнього на ньому. Очі його бачили висоту й силу Творця, і чуло грім глагола з небес вухо його. Божу борозну веде! Сіє Божий виноград, виноград найліпший, і нам дає пити з чаші благоді Господньої.

Де ж ти тепер? Сило, нащо кидаєш нас і робиш безсилими? Вітре, пощо перестаєш обвівати лица наші, а сер-

цям даеш горіти на вогні наших страстей? Великий пророче!.. Невже ти не знаєш хитання Ізраїлевого і невже не чуєш підбурюючих речей Корея з сонмом його, і Айнана, і брата, рідного брата мого Датана? О, затули вухо своє, Боже, на хулу їх і не клади меча помсти на безуміє їх! Дай їм час схаменутися, бо вони схаменуться, й пізнають сохрняючого путь їх вдень і вночі, і падуть перед тим, хто тримає їх життя силою звука імені свого.

* * *

Так говорив у душі молодий Авірон і блукав неприка-
яно серед шатрів юдейських, напівсвідомо прислухаючися
до гомону людей, перескакуючи через купи сміття й па-
лицею відбиваючися від псів.

Уже давно отаборився Ізраїль тут, коло Синайської
гори. Між шатрами вже стільки назбиралося різного бру-
ду, що годі було пройти. То була розкіш псів і малих
дітей. Вони, і ті й другі, як тільки блиснуло сонце, ви-
повзали з своїх закутків і починали бабратися в тім смітті,
шукаючи зогнилих останків їжі. А знайшовши, почина-
ли битися — діти з дітьми, пси з псами або перемішу-
ючися; а той, хто подужав, з'їдав, сопучи та поглядаю-
чи навколо — чи не хоче хто вирвати. Коли ж надходив
час обіду, матері, пискливо верещачи, починали бігати
по тих смітниках, знаходили своїх дітей, і часто можна
було бачити, як яка-небудь розпатлана юдейка, приви-
ваючи всі прокльони з небес, волокла двох дітей, мов
кошенят, за шивороти, а третього підштурхувала спере-
ду ногою.

А його нема! Нема того, хто все велить бути чистими,
велить митися часто й далеко відносити сміття від шатрів.
І жінки не дають собі труда відійти навіть кілька ступенів,
а виливають усе тут же, одхиливши тільки поли. Коли ж
хто пригадає їм накази Моїсея, вони тичуть тому в руки
своє начиння й кричать:

— Неси сам, коли ти такий мудрий! Нехай несе, нехай
несе, не перешкоджайте йому.

— Якби ти мав стільки дітей, як я, ти не хотів би навіть
уночі встати для себе.

ЗМІСТ

АВІРОН. <i>Повість</i>	3
КАМІННА ДУША. <i>Повість</i>	67
ТАРАС ШЕВЧЕНКО. <i>Повість</i>	371
Гнат Хоткевич і його проза. <i>Н. Шумило</i>	584
Коментарі. <i>Н. Шумило, Г. Павленко</i>	611